

”נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 36 - שנת תשפ”א גיליון ”חוקת” – ט’ תמוז תשפ”א, 19 יוני 2021)

לע”נ אמו”ר ר’ יוסף-חיים ב”ר יעקב רוט ז”ל

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”חוקת” – ”דור לדור יביע אומר”

נער צעיר הייתי, עולה חדש ממצרים, מן המעברה שבבית מזמיל (כיום קרית יובל). והנה הגעתי ללמוד בישיבת ”נתיב מאיר” של נערי הארץ, הצברים.

ברוח זו פותח הרב חיים סבתו – הרב, המחנך והסופר (זוכה פרס ספיר), ראש ישיבת ההסדר במעלה אדומים, את מאמרו על אחד מרבותיו ומחנכיו המופלאים בישיבה – הרב דוד פוקס (זצ”ל), (לנטוע שמים – פרקי חיים וחינוך, שיחות עם ר’ דוד פוקס). בדבריו הוא עוסק בסוגיית החינוך ומכנה את עבודת החינוך בשם **”סוד החותם”**.

סוד הטבעת החותם - אותה נגיעה רוחנית מופלאה מלב ללב בין הרב לתלמידו ובין ההורה לילדיו, המעצבת את ליבו של החניך הצעיר, לאור דמותו והדוגמה האישית של מחנכו.

בפרשת השבוע – פרשת חוקת, אנו נפרדים מאהרון הכהן שנאסף אל עמיו, בטקס פרידה אינטימי ומרגש.

אהרון הכהן נכנס למערה ב- **הַר הַקָּדֵשׁ** יחד עם משה רבנו ואלעזר בנו. אהרון פשט את בגדי הכהונה והעבירם לבנו. והנה, לפני פרידתו ויציאתו מן העולם זוכה אהרון לראות את בנו לבוש בבגדי הכהן הגדול, כשהוא עומד להיות יורשו וממשיך דרכו.

”וכך זכה אהרון לראות לפני מותו שחיי נמשכים בחיי בנו” (רש”י הירש). מראה שלא כל אחד זוכה לו.

איך מגדלים ילד שירצה להמשיך את חיי אביו?! ילד שיוכל להמשיך את דרכו הרוחנית של אביו, את תפיסת עולמו, את **”מפעליו”** ?!

זהו **”סוד הטבעת החותם”**, עליו דיבר הרב חיים סבתו. זהו סוד החינוך.

חינוך מתוך דאגה ואהבה ומתוך דוגמה אישית. חינוך מצמיח ומאתגר, שאינו כופה ואינו מכריח. חינוך מתוך לב שומע ומקשיב. חינוך אישי ופרטני המותאם לחניך, לבעיותיו ול”צבע” האישי המיוחד לו, כדברי שלמה המלך: **”חֲנֹךְ לַנֶּעֶר עַל פִּי דַרְכּוֹ...”** (משלי כב, ו). ואם כך, הרי שהחינוך **”יתפוס”** ויחזיק מעמד לאורך ימים ושנים, כדברי המשך הפסוק: **”גַּם כִּי יִזְקֶן לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה”**.

ואכן, יש הורים ומחנכים, המגדלים תלמידים כצלמם וכדמותם, אומר הרב סבתו. אבל **”המחנכים הגדולים באמת, מטביעים חותם משמעותי בחיי החניך, גם אם יבחר לו דרך אחרת ההולמת את אישיותו שלו, שהיא שונה לחלוטין מאישיותו של מחנכו”**.

סוד הטבעת החותם, הינו קשה לפיענוח וליישום. הוא נובע ממכלול התכונות באישיותו של המחנך או של ההורה. מכונותו, מיושרו, מן החן שלו, מפתחותו, מאהבתו לתלמידיו, מיכולת ההקשבה שלו, מהיכולת שלו להרגיש את תלמידיו וליצור איתם קשר פנימי עמוק ומשאר הרוח שבו. ומן היכולת ליצור קשר של לבבות.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

בנוסף, היה בו בר' דוד רצון עז לחדש ולהשתנות כל הזמן, אומר הרב סבתו.

והנה סיפור המדגים את רגישותו האנושית של ר' דוד ואת יכולתו להרגיש את האחר ולהבין אותו (לנטוע שמים - שיחה תשעית). תכונות שכאמור הינן חינוניות לכל מחנך – הורה ומורה.

לפני כמאה שנים הקים הכומר האירי פלאניגן את המוסד הראשון לשיקום עבריינים צעירים בארה"ב. מוסד שהיה פורץ דרך והציל צעירים רבים מחיי פשע. ערב אחד ראה הכומר מרחוק דמות קטנה הצועדת בשלג הכבד לכיוון המוסד. כשהדמות התקרבה, ראה הכומר שזהו נער צעיר וכפוף, הנושא על גבו את אחיו הקטן.

איך סחבת אותו לבדך כל הדרך, שאל הכומר. **לא כבד לך!!**

הוא לא כבד, הוא אחי!!! ענה הנער באמירה עוצמתית ואֶלְמוּתִית, שיש בה גם רגישות וגם מסירות והקרבה עצמית. לימים הוצבה במוסד אנדרטה המנציחה את המעשה. אנדרטה שהפכה להיות סמלו של המוסד.

הסיפור היכה גלים ובשנת 1969 הפך לשיר (מילים ולחן: בוב סקוט ובוב ראסל) בפיה של להקת ההולייס (The Hollies) ושמו באנגלית משובשת משו: He ain't heavy, he's my brother.

ומה הקשר לר' דוד אתם שואלים!!

המוסד הזה נמצא במרחק של 1,200 ק"מ מעיר מגורינו שיקאגו, מספר ר' דוד. אבל לפני שעלינו ארצה החלטנו רעייתי ואני, שלמרות ששמענו את הסיפור וראינו את הצילומים של האנדרטה, אנחנו צריכים לראות את האנדרטה הזאת במו עינינו.

וכך, לפני עלייתנו ארצה, עשינו את הדרך הארוכה הזאת ברכבנו הישן, כדי לראות את האנדרטה ממש. ואכן, זה עשה עלינו רושם גדול.

כדי להיות הורה ומחנך, צריך גם **להרגיש את האחר** וגם להטות כתף ולשאת בנטל. ר' דוד ורעייתו עשו את המסע הזה כנראה, כדי לא לראות (בתמונות...), אלא כדי **להרגיש**...

על כך מספר הרב סבתו: פעם אחת, בתחילתו של שיעור גמרא, "נכנס הרב אל הכיתה וסיפר לנו על אנדרטה המוצבת בפארק גדול בארה"ב ובה נראה נער הנושא על גבו את חברו כבד המשקל במאמץ עילאי. ניכר היה שהנושא נוטף זעה ופנוי דרוכות, אבל מעיניו קָרַן אור. תחת האנדרטה נכתב: 'הוא לא כבד, הוא אחי'. באותו רגע, נכנס הסיפור ללבבי ושנים רבות ליווה אותי וכמותו המחשבה: 'רבים עברו בוודאי בפארק הזה והשתעשעו בו עם ילדיהם. אבל מי שם לב לאנדרטה הזאת ולכתוב תחתיה' ". בא וראה כמה רחב ואנושי היה ליבו של מורי - ר' דוד, חתם הרב סבתו את סיפורו.

בא וראה עד כמה רגישותו של מחנך מגעת. ועד כמה הוא יכול לפתח ולפתוח את לב תלמידיו להקשיב לעולם שסביבם, ברגישות רבה. לראות, להרגיש ולחוש את העולם שסביבם ולטעת את התחושות והתובנות הללו, בעולמם הפנימי.

נחתום בבית הראשון של השיר, בתרגום חופשי.

הִדְרֵךְ אֶרְפָּה וּמִפְתֵּלֶת,

וּמִי יוֹדֵעַ לָאֵן הִיא מוֹבִילָה אוֹתָנוּ,

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

מי יודע איפה אנחנו,
אבל אני חזק מספיק כדי לשאת אותו
הוא לא כבד, הוא אחי...

תחושות ורגשות חיוביים, טובים ו"נכונים", הם אלה שנותנים לאדם את הכוח לשאת בעול.
בכוחו של המחנך – ההורה והמורה, לטעת בלב תלמידיו, את הנטיעות הללו.

מברכת שבת שלום, משה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**